

Imprescindible solvència lingüística

La campanya a favor del requisit lingüístic per a l'accés a la funció pública al País Valencià comença a fer forat en l'administració. Les del 2002 seran les primeres oposicions d'ensenyament per a les quals caldrà acreditar la capacitat lingüística: un guany que crida l'atenció sobre una situació de precarietat que no deixa indiferent.

“**L**a data d'avui la cosa està com estava, que és malament.” Difícilment li podrà retreure ningú a Vicent Esteve, del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià-Intersindical Valenciana (STEPV-iv), el to poc entusiasta. Com moltes altres entitats, també aquest sindicat ha denunciat reiteradament l'actitud del Govern valencià pel que fa a la normalització de la nostra llengua. Que ara, després d'anys de mobilitzacions reclamant-li-ho, sembli que finalment aquesta institució exigirà la capacitat lingüística per als aspirants a ocupar una plaça en l'ensenyament (d'infantil, primària i secundària), no és en absolut motiu de festa grossa. És un guany positiu, però res més. Encara hi ha molt de camí per recórrer.

Quan, l'any 1997, es dugué a terme l'adscripció de professorat (unes 17.000 persones) als nous llocs de treball per aplicació de la LOGSE, es va produir un exemple del que Vicent Esteve descriu com a “política de contraplanificació lingüística”. Perquè aquesta adscripció va arribar acompanyada de dues mesures: d'una banda, es catalogaven com a bilingües tots els llocs de treball de les escoles públiques d'infantil i primària; però de l'altra, es promulgava una moratòria que permetia a qui s'hi acollís quedar exempt de la competència en valencià durant un llarg període de temps (fins l'any 2007 per a les zones catalanoparlants i fins el 2012 per a les castellanoparlants). Actualment encara no se sap —perquè la Generalitat Valenciana no ha volgut donar mai aquestes dades— quants professors es van acollir a la mo-

ratòria, però en tot cas, la responsabilitat professional va ser majoritària (“si no fóra per això” —reflexiona Esteve— “el desori podria ser molt major del que és”). Això sí: els casos que aleshores van ajornar el compliment de l'obligació lingüística encara cuegen, ja que la moratòria es va convertir en una mena de motxilla amb la qual algú podia (i pot) viatjar a d'altres destinacions, fins i tot a centres amb programa d'ensenyament en valencià.

La situació en els centres de secundària és, segons l'informe elaborat per l'STEPV per al curs 2001-02, més senzilla d'explicar: “Moltes línies [en valencià] acabaran en l'ESO perquè els instituts no disposen de professorat amb titulació ni amb competència. Així doncs, el que es fa en valencià depèn del fet fortuït que hi haja el professorat adient i amb voluntat, ja que en els concursos de trasllats cap vacant no apareix catalogada amb un criteri lingüístic.”

Pel que fa a les adjudicacions de llocs de treball als mestres sense destinació definitiva, les xifres continuen donant fe de la voluntat lingüística de l'actual Govern valencià: el juliol del 2001, 1.020 vacants varen ser assignades sense el requisit, malgrat que es tractava de centres amb programes d'immersió lingüística. Potser és així com Eduardo Zaplana rectifica la intenció que feia pública en un míting electoral, abans d'accedir al càrrec que actualment ocupa: aleshores anunciava que convertiria el valencià en assignatura voluntària; algú podria dir, a hores d'ara, que la pràctica de l'administració ha estat encaminada a no permetre ni tan sols el compliment d'aquesta voluntat.

Una de les mesures imprescindibles per començar a posar remei a aquesta situació (situació, a més, contradictòria amb el creixement de la demanda social d'ensenyament en català, malgrat tot) és, tal com apunta la Mesa per l'Ensenyament en Valencià (formada per Escola Valenciana-Federació d'Associacions per la Llengua, CCOO-PV, STEPV-IV, UGT-PV, associacions de pares i mares, professorat d'educació primària i secundària, i professorat, estudiants i personal d'administració i serveis de les universitats), que el coneixement de la nostra llengua esdevingui requisit imprescindible per ingressar a la funció pública.

La primavera passada s'iniciava, impulsada per la Mesa per l'Ensenyament, una campanya a favor del requisit lingüístic: "En primer lloc al professorat", explica Escola Valenciana, "per tal de garantir els drets dels xiquets i xiquetes valencians a rebre un ensenyament digne i de qualitat. I, en segon lloc, al conjunt dels treballadors de la funció pública, perquè els ciutadans valencians puguem ser atesos per l'administració en qualsevol de les dues llengües oficials" (val a dir que actualment tan sols l'1% dels llocs de treball de l'administració autonòmica té com a requisit el coneixement del català). Així, l'exigència del requisit lingüístic va presidir les XV Trobades d'Escoles en Valencià, s'inicià la recollida de signatures, hi va haver concentracions i manifestacions per a l'accés a la funció pública... Les interpellacions als partits polítics perquè assumissin la reivindicació van donar fruit i el maig de l'any passat PSPV, EUPV i BNV pactaven l'exigència del requisit als ajuntaments allà on governen. En aquests moments, en el balanç dels guanys cal comptar-hi els acords municipals a què ja s'ha arribat a més de quaranta ajuntaments del País Valencià, l'anunci que les oposicions a la funció pública docent d'aquest 2002 sí que tindran en compte, per primera vegada, la competència lingüística, o la convocatòria extraordinària de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià per tal que els qui aspiren a les oposicions tinguin la qualificació que ara es reclama (grau mitjà).

Les mobilitzacions a favor de la llengua donen fruits.

Sols l'1% dels llocs de treball de l'administració autonòmica té com a requisit el coneixement del català

La Mesa per l'Ensenyament, conscient d'aquests avanços, no perd, però, de vista "les actuacions diàries de la Conselleria d'Educació, que continua adjudicant llocs de treball sense requisit o sense catalogar lingüísticament els llocs de treball de secundària". El desinterès manifest per la normalització lingüística (no ja pel seu impuls, sinó pel control del compliment de les normatives vigents) ha comportat, a més, l'aparició d'una doble xarxa educativa: ensenyament públic en català i concertat privat en castellà. Un fet que pren una destacada dimensió si es té en compte que dels 863 centres que actualment imparteixen ensenyament en la nostra llengua, només el 4% són centres privats-concertats, i que prop d'un 32% de l'alumnat del País Valencià estudia en centres privats

(proporció invertida en algunes de les ciutats més importants).

D'altra banda, aquest desinterès es fa palès en qüestions com ara la manca de recursos per al professorat que imparteix la seva matèria en valencià. És clar que quan la Conselleria edita material entra en joc la qüestió de l'"homologació" que en fa l'administració, que ha esdevingut, explica l'STEPV, "un autèntic problema de censura prèvia, intolerable per a l'exercici lliure de la docència, però també un factor que contribueix al buit de producció i distribució de materials". Precisament per això la Mesa per l'Ensenyament ha presentat la "Iniciativa per un currículum de valencià científic", que promourà que els seminaris de valencià dels IES i els claustres dels col·legis s'adrecin a les editorials fentlos saber que no considera acceptable "un projecte curricular que, partint d'un localisme excoent i empobridor, elimine del currículum educatiu totes les grans figures de la literatura catalana no nascudes al País Valencià i desvincule totalment el valencià de la resta de parlars de l'àmbit lingüístic català". "És una qüestió de dignitat professional", expliquen des de la Mesa per l'Ensenyament en Valencià. Una qüestió de dignitat.

Núria Cadenas